

Právo sociálního zabezpečení

Pojistné na SZ

Důchodové spoření

Doplňkové penzijní spoření

Pojistné na sociální zabezpečení

- Pojistné na SZ obsahuje (dále jen „pojistné“)
 - Pojistné na nemocenské pojištění
 - Pojistné na důchodové pojištění
 - Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti
- Upraveno zák. č. 589/1992 Sb.
- Pojistné je příjmem státního rozpočtu
 - Pojistné na DP je vedeno na samostatném účtu státního rozpočtu

Poplatníci a plátcí pojistného

- Poplatník – subjekt, který je povinen snášet náklady na pojistné ze svých příjmů (zdrojů)
 - Zaměstnavatel
 - Zaměstnanec
 - Osoba samostatně výdělečně činná
 - Osoba dobrovolně účastná na DP
 - Zahraniční zaměstnanec
- Plátce – subjekt, který je povinen administrativně zajišťovat placení pojistného
 - Zaměstnavatel
 - Osoba samostatně výdělečně činná
 - Osoba dobrovolně účastná na DP
 - Zahraniční zaměstnanec

Poplatníci pojistného

- Zaměstnavatel platí pojistné za své zaměstnance na
 - Nemocenské pojištění
 - Důchodové pojištění
 - Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti
- Zaměstnanec
 - Platí pojistné na důchodové pojištění
- Osoba samostatně výdělečně činná platí
 - Pojistné na důchodové pojištění
 - Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti
 - Pojistné na NP, pokud je dobrovolně účastná NP
- Osoba dobrovolně účastná DP platí pouze
 - Pojistné na důchodové pojištění
- Zahraniční zaměstnanec platí pouze
 - Pojistné na NP, pokud je dobrovolně účasten NP

Pojistné

- Platí se procentní sazbou z vyměřovacího základu zjištěného z rozhodného období
- Rozhodné období
 - Obecně kalendářní měsíc
 - U OSVČ kalendářní rok, za který se pojistné platí

Pojistné - pokračování

- Vyměřovací základ
 - Zaměstnanec – úhrn příjmů, které podléhají dani z příjmů a nejsou osvobozeny, zúčtovaných zaměstnavatelem v rozhodném období
 - Zaměstnavatel – úhrn vyměřovacích základů jeho zaměstnanců
 - OSVČ – částka, kterou si sama určí, ne však méně než 50 % daňového základu
 - Minimální vyměřovací základ – liší se – hlavní nebo vedlejší SVČ
 - Vyměřovací základ pro pojistné na NP – určuje sama, nejméně však dvojnásobek částky rozhodné pro účast zaměstnanců na NP (nyní 2x 2.500,-)
 - Osoba dobrovolně účastná na DP – určuje sama, nejméně však 1/4 průměrné mzdy v příslušném kalendářním roce
 - Zahraniční zaměstnanec – určuje sám, nejméně však 1/4 průměrné mzdy nebo dvojnásobek rozhodné částky pro účast zaměstnanců na NP (2x 2.500,-)
- Průměrná mzda - §23b odst. 4
- Maximální vyměřovací základ – částka rovnající se 48 násobku průměrné mzdy

Sazba pojistného

- Sazba pojistného
 - Zaměstnavatel 25 % vyměřovacího základu, z toho
 - 2,3 % na nemocenské pojištění
 - 21,5 % na důchodové pojištění
 - 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti
 - Zaměstnanec
 - 6,5 % na důchodové pojištění nebo

Sazba pojistného - pokračování

- Sazba pojistného
 - Osoba samostatně výdělečně činná
 - 29,2 % z vyměřovacího základu, z toho
 - 28 % na důchodové pojištění
 - 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti
 - 2,3 % z vyměřovacího základu na nemocenské pojištění, pokud je dobrovolně účastna

Sazba pojistného - pokračování

- Sazba pojistného
 - Osoba dobrovolně účastná na DP
 - 28 % z vyměřovacího základu nebo
 - Zahraniční zaměstnanec – 2,3 % z vyměřovacího základu

Placení pojistného

- Zaměstnavatel
 - Odvádí pojistné za své zaměstnance – vypočítává a sráží ze mzdy – zákonná srážka
 - Vypočítává a odvádí své pojistné
 - Oboje pojistné odvádí za jednotlivé kalendářní měsíce, a to od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce na účet příslušné OSSZ
- OSVČ
 - Zálohy na pojistné za kalendářní měsíce – od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce na účet příslušné OSSZ
 - Doplatek na pojistné do 8 dnů po podání přehledu o příjmech a výdajích
 - Přeplatek na pojistném
- Osoba dobrovolně účastná na DP
 - za jednotlivé kalendářní měsíce na účet příslušné OSSZ
- Zahraniční zaměstnanec
 - Za jednotlivé kalendářní měsíce na účet příslušné OSSZ

Sankce v souvislosti s placením pojistného

- Sankce
 - Penále - § 20
 - jestliže pojistné nebylo zaplaceno ve stanovené lhůtě nebo bylo zaplaceno v nižší částce
 - Výše penále je 0,05 % dlužné částky za každý kalendářní den prodlení
 - Platí plátce pojistného (tedy ne zaměstnanec)
 - Přirážka k pojistnému - § 21
 - Platí zaměstnavatel
 - Výrobní zařízení nevyhovuje předpisům BOZP, zdravotním nebo hygienickým předpisům nebo není provozováno předepsané zařízení na ochranu života a zdraví zaměstnanců
 - Výše až 5 % z vyměřovacího základu
 - Rozhoduje OSSZ
 - Pokuta - § 22

Doplňkové důchodové systémy v ČR

- V současné době existovaly 3 doplňkové systémy
 - Penzijní připojištění (nyní transformované)
 - Důchodové spoření (nyní zrušené)
 - doplňkové penzijní spoření
- Charakteristika
 - všechny založeny na občanském principu (neuplatňují se profesní nebo odvětvové zaměstnanecké systémy)
 - dobrovolnost
 - přenositelnost
 - dlouhodobost
 - bezpečnost
 - finanční podpora státu
 - případná účast třetích osob

Penzijní připojištění

- Založeno na zákoně č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, naposledy novelizován zák. č. 427/2011 Sb.
- V současné době je uzavřeným systémem a neumožňuje přístup nových účastníků
- Účastníci:
 - Fyzická osoba starší 18 let s trvalým pobytem na území ČR (mohla vstoupit jen před 1. 12. 2012)
 - Doplněny další možnosti po vstupu do EU – fyzická osoba starší 18 let s bydlištěm na území jiného členského státu EU, pokud byla účastna DP nebo byla poživitelem důchodu z českého DP nebo byla účastna systému VZP v ČR

Penzijní připojištění - pokračování

- Vznik na základě smlouvy s penzijním fondem (nyní penzijní společnost)
- Zánik
 - Výpovědí účastníka (kdykoliv a bez uvedení důvodu)
 - Výpovědí penzijní společnosti (velmi omezené důvody – např. neplacení příspěvku)
 - Dohodou účastníků
 - Výplatou poslední penze nebo jednorázového vyrovnání
 - Zánikem obecných podmínek stanovených pro vznik
 - Smrtí účastníka
- Příspěvky na penzijní připojištění
 - Účastník – platí měsíčně sjednané příspěvky, min. 100,- Kč
 - Státní příspěvek – odstupňován podle výše příspěvku účastníka
 - Příspěvek zaměstnavatele
 - Daňové zvýhodnění
- Plnění z penzijního připojištění
 - Penze (starobní, invalidní, výsluhová a pozůstalostní)
 - Jednorázové vyrovnání
 - odbytné

Důchodové spoření

- Jednalo se o tzv. 2. pilíř
- Upraveno zák. č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření
- Charakteristika
 - Získání dalších zdrojů pro zabezpečení ve stáří
 - Oddělení fáze spořicí a fáze výplatní (realizují jiné společnosti)
 - Dobrovolnost vzniku, ale povinnost setrvání
 - Zásada zvýšené odpovědnosti účastníka (volí strategii spoření)
 - Ochrana státem – může provozovat jen penzijní společnost, která má povolení vydané ČNB
 - Oddělení majetku účastníků od majetku penzijní společnosti
- Byla velmi malá odezva a byl oslabován základní důchodový systém
- Zrušeno současným parlamentem na základě návrhu vlády – zákon č. 376/2015 Sb. bez náhrady

Doplňkové penzijní spoření

- Upraveno zák. č. 427/2011 Sb.
- Charakteristika
 - umožňuje vytvářet další prostředky pro zajištění účastníka v tíživých sociálních situacích
 - dobrovolné při vzniku i zániku
- Účastník
 - Fyzická osoba starší 18 let, pokud není účastna penzijního připojištění
- Vznik doplňkového penzijního spoření
 - Smlouva s penzijní společností
- Zánik doplňkového penzijního spoření
 - výpovědí účastníka nebo penzijní společnosti
 - dohodou
 - poskytnutím plnění
 - smrtí účastníka

Doplňkové penzijní spoření - pokračování

- Příspěvky na doplňkové penzijní spoření
 - Účastník
 - měsíční příspěvky, min. 100,- Kč
 - Maximální výše není stanovena
 - Daňové zvýhodnění
 - Stát
 - Státní příspěvek odstupňován podle výše příspěvku účastníka
 - Výše od 90,- Kč do 230,- Kč
 - Účastník musí mít trvalý pobyt na území ČR nebo bydliště na území jiného členského státu EU
 - Je účasten DP podle českých předpisů nebo je poživitelem důchodu z DP ČR nebo je účasten VZP v ČR
 - Zaměstnavatel
 - Se souhlasem účastníka může přispívat